

Dr. Lakatos Szilvia

Egyetemi adjunktus

PTE-BTK Neveléstudományi Intézet, Romológia és Nevelésszociológia Tanszék

A romani (lovári) nyelv a közoktatás tükrében

Gyermekként nem voltam tudatában annak, hogy milyen értékes kincs birtokosa lettem azáltal, hogy szüleim megtanítottak romani nyelven beszélni. Felnőtt fejjel tudatosult bennem, hogy a romani (lovári) nyelvtudásom által több szempontból is kiváltságos helyzetbe kerültem. Fontosnak tartom a romani nyelvtudásom ápolni és tovább adni minél szélesebb körben.

Az előadásban szeretném bemutatni a romani nyelv fejlődési szakaszait és a nyelvoktatásban betöltött szerepét, illetve áttekintést adni a közép és emeltszintű lovári érettségi vizsga lehetőségéről.

A nyelvoktatásban elfoglalt helyét a közoktatásban végzett három vizsgálat eredményeinek tükrében szeretném ismertetni. Az első országos vizsgálatra a 2006/2007-es, a második felmérésre a 2008/2009-es tanévben került sor, melyeknek eredményeit több tanulmányban is bemutatom (Lakatos 2010, Lakatos 2012). A harmadik vizsgálatra 2015/2016 tavaszi félévében került sor, mely jelenleg is folyamatban van.

A kutatás célja, hogy összevegyem a három országos vizsgálat eredményeit. Ismételten felkerestem azokat az iskolákat, óvodákat, ahol romani nyelvet is oktató cigány nemzetiségi programokat működtetnek, megvizsgálva a programok működésének hatékonyságát, a programok felépítését és tartalmát, a normatíva felhasználását. Fontosnak tartom az oktatás tankönyveinek, munkafüzetek, eszközeinek összegyűjtését és vizsgálatát, olyan szemszögből is, hogy a Nemzeti alaptantervvel és a kerettantervvel összhangban legyenek a romani nyelvkönyvek és munkafüzetek.

A kutatási módszerek közül a kérdőíves adatfelvételt alkalmazom, online kérdőív formájában. A kérdőíveket az előző vizsgálataimban szereplő intézményekhez juttattam el, mely elsősorban az intézmény vezetőknél és az intézményekben oktató kollégáknál készült.

A kérdőíves kutatás feldolgozása az elsődleges forrás, a témában megjelent tanulmányok jelentik a másodlagos forrást.

A kutatás várható eredménye, hogy további információkat szerzünk annak érdekében, hogy megtudjuk milyen változások történtek a romani nyelv oktatásában hazánkban, mely intézményekben tanítják a romani nyelvet, milyen óraszámokban teszik azt, hogy milyen irányú végzettséggel tanítják a pedagógusok, milyen tankönyvekből, munkafüzetekből oktatnak a pedagógus kollégák, és a szülők, családok támogatják-e a nyelvoktatást.

Azáltal, hogy a témában tudással rendelkezünk a kutatás eredményeinek tükrében, lehetőség van a hiányosságok feltárására, és azoknak a döntéshozók irányába történő jelzésére is.